

- 1 ¶ Op zekere dag richtte koning Belsassar voor zijn duizend machthebbers een groot feestmaal aan, en in gezelschap van deze machthebbers dronk hij wijn.
- 2 Beneveld door de wijn gaf Belsassar opdracht de gouden en zilveren bekere te voorschijn te halen die zijn vader Nebukadnessar uit de tempel van Jeruzalem had meegenomen, opdat de koning en zijn machthebbers, zijn hoofdvrouwen en bijvrouwen daaruit konden drinken.
- 3 Men haalde de gouden bekere die uit de tempel van Jeruzalem, het huis van God, waren meegenomen en de koning en zijn machthebbers, zijn hoofdvrouwen en bijvrouwen dronken eruit.
- 4 Ze dronken wijn en prezen hun goden van goud en zilver, van brons, ijzer, hout en steen.
- 5 Terwijl ze dat deden verschenen er vingers van een mensenhand die iets op het pleisterwerk van de wand van het koninklijk paleis schreven, precies tegenover de lichter, zodat de schrijvende hand goed zichtbaar was voor de koning.
- 6 De koning trok bleek weg, in verwarring gebracht door zijn gedachten. Hij stond te trillen op zijn benen en zijn knieën knikten.
- 7 Luidkeels riep hij om de bezweerders, de Chaldeeën en de waarzeggers. De koning richtte zich tot de wijzen van Babylonië: 'Wie deze tekens kan lezen en mij kan zeggen wat er staat, zal in purper gekleed worden, een gouden keten om zijn hals dragen en als derde in rang over het koninkrijk regeren.'
- 8 Alle wijzen van de koning traden naar voren, maar zij konden de tekens niet lezen en de koning niet zeggen wat er stond.
- 9 Koning Belsassar was daarover zeer ontgaan, zijn gezicht werd nog bleker, en ook zijn machthebbers waren onthutst.
- 10 ¶ Het rumoer van de koning en zijn machthebbers had de koningin naar de feestzaal gebracht. Zij zei: 'Majesteit, leef in eeuwigheid! Laten uw gedachten u niet in verwarring brengen, het is niet nodig zo bleek te worden van schrik.'
- 11 Er is een man in uw koninkrijk in wie de geest van de heilige goden woont. In de dagen van uw vader bewees hij al evenveel verstand, inzicht en wijsheid te bezitten als de goden. Koning Nebukadnessar, uw vader, heeft hem benoemd tot hoofd van de magiërs, bezweerders, Chaldeeën en waarzeggers-uw vader, majesteit!
- 12 Deze Daniël, die door de koning Beltesassar werd genoemd, beschikt over een buitengewone begaafdheid, en over kennis en verstand, waardoor hij dromen kan uitleggen, raadsels kan oplossen en knopen ontwarren. Ontbied daarom Daniël, hij zal u vertellen wat er staat.'
- 13 Vervolgens werd Daniël voor de koning geleid. De koning zei tegen hem: 'Dus u bent Daniël, een van de Judese ballingen die de koning, mijn vader, uit Juda heeft gevoerd?'
- 14 Ik heb gehoord dat de geest van de goden in u woont, en dat u over veel verstand, inzicht en wijsheid beschikt.
- 15 De wijzen en bezweerders zijn bij mij gebracht om deze tekens te lezen en mij te vertellen wat er staat. Maar zij kunnen mij niet zeggen wat de woorden betekenen.
- 16 Ik heb over u gehoord dat u duidingen kunt geven en knopen ontwarren. Welnu, als u de tekens kunt lezen en mij kunt zeggen wat er staat, zult u in purper gekleed worden, een gouden keten om uw hals dragen en als derde in rang over het koninkrijk regeren.'

17 Daniël antwoordde de koning: 'U mag uw kostbare geschenken houden, of ze aan een ander geven. Maar ik zal de tekens voor de koning lezen en hem zeggen wat er staat.

18 Majesteit-God, de Hoogste, heeft uw vader Nebukadnessar koninklijke macht, aanzien, eer en majesteit geschonken,

19 en door zijn van God gegeven grootheid beefden alle volken en naties, welke taal zij ook spraken, van ontzag voor hem. Hij doodde wie hij wilde en liet leven wie hij wilde. Hij verhief wie hij wilde en vernederde wie hij wilde.

20 Maar toen hij hooghartig en overmoedig werd, is hij van zijn koningstroon gestoten en is zijn eer hem ontnomen.

21 Hij werd door de mensen verstoten, hij kreeg het hart van een dier en hij leefde onder de wilde ezels. Hij at gras als de runderen en zijn lichaam werd vochtig van de dauw van de hemel, totdat hij erkende dat God, de Hoogste, boven het koningschap van de mensen staat en dat hij alleen bepaalt aan wie hij dat verleent.

22 En hoewel u dit alles wist, bent u, zijn zoon Belsassar, niet nederig gebleven.

23 U bent tegen de heer van de hemel opgestaan. U hebt de bekers laten halen die uit zijn tempel afkomstig zijn, en u en uw machthebbers, uw hoofdvrouwen en bijvrouwen, hebben er wijn uit gedronken. U hebt uw goden van zilver en goud, van brons, ijzer, hout en steen geprezen, goden die niets zien of horen of weten. Maar de God die beschikt over uw levensadem en die al uw doen en laten bepaalt, hebt u niet verheerlijkt.

24 Daarom heeft hij die hand gezonden en de tekens laten opschrijven.

25 Dit is wat er geschreven staat: Mene, mene, tekel ufarsin.

26 En dit is wat het betekent: mene God heeft de dagen van uw koningschap geteld en er een einde aan gemaakt;

27 tekel u bent gewogen en te licht bevonden;

28 peres uw koninkrijk is verdeeld en aan de Meden en de Perzen gegeven.'

29 Toen gaf Belsassar bevel Daniël in purper te kleden en hem een gouden keten om de hals te hangen, en hij liet afkondigen dat Daniël als derde in rang zou regeren over het koninkrijk.

30 ¶ Diezelfde nacht werd Belsassar, de koning van de Chaldeeën, gedood.

31

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Niet te veel idealen voor de toekomst, niet te veel omkijken naar het verleden, maar leven in het heden.

Die slogan hoor je vaak.

Je leeft niet gisteren -dat is verleden tijd-, je leeft ook niet morgen -wie dan leeft, wie dan zorgt-, maar je leeft nu.

En in dat nu is belangrijk wat je kunt zien, kunt pakken, kunt tellen, kunt meten en wegen.

Je kleren, je huis, je lichaam, je eten, je geld en vooral alle extraatjes die je ermee kunt doen.

Zou iedereen zo leven, in het nu, zonder om of vooruit te zien?

Ik denk het niet. Want een groot deel van de mensheid heeft in dat 'nu' niet zo veel.

En droomt alleen van toen of van later.

Maar 25 eeuwen geleden leefde de Babylonische koning Belsassar. (Händel)

Hij was een koning zonder historisch besef en zonder een vooruitziende blik.
Belsassar, nakomeling van koning Nebukadnessar. Wat deed hij?
Toen de Perzen zijn paleis al genaderd waren en zijn koninkrijk aan het wankelen was, organiseerde hij een house-party voor 1000 machthebbers.
Er was drank, veel drank en er waren vrouwen, veel vrouwen.
De hele harem: hoofdvrouwen en bijvrouwen.
Dat betekent een grote orgie en een wild erotisch feest.
Ziet u het voor u? Dronken kerels in de armen van naakte vrouwen met veel wijn...?
En wat deed deze koning nog meer op dat zuip en slomp-festijn: toen de wijn een beetje ging werken kwam hij op het idee om met de gouden en zilveren bekens, - eens geroofd uit de tempel van Jeruzalem- te toosten op de Babylonische goden van goud, zilver, bron, ijzer, hout en steen.
Belsassar had geen respect meer voor het verleden, geen piëteit.
Wat hij deed kan je vergelijken met wat extremisten doen met kloosters in MO: met de grond gelijkmaken en kerken ontdoen van christelijke symbolen en die tot martelkamers maken.
Wat bestemd is voor de dienst aan God wordt voor andere doeleinden gebruikt.
Dat is niet te vergelijken met wat je soms ziet in de grote steden: dat een kerkgebouw tot een warenhuis is omgebouwd, of tot een bioscoop, of tot een boekhandel...
Maar deze koning is echt respectloos, overmoedig en sust zich in slaap als het middelpunt van alles en het hoogtepunt van de geschiedenis.
Terwijl hij wist -en niet alleen hij, maar iedereen- dat de Perzen voor de deur stonden.
Dus hij had een diplomatieke missie kunnen sturen, hij zijn leger in actie kunnen laten komen, maar nee, hij vierde een wild feest.
Was dat misschien om de angst te bezweren?
Het is bekend dat mensen hun eindigheid, sterfelijkheid, kwetsbaarheid wegduwen door lekker te feesten en te drinken.
Een feestje is leuk en gezellig, maar erin doorslaan is een ander verhaal.
Leven wij soms ook in een roes terwijl er zoveel om ons heen aan de hand is?
Dansen op de vulkaan! - Luidt de titel van een song van popgroep 'de dijk'.

Opeens tekende zich iets af op het pleisterwerk van het paleis van Belsassar.
De koning schrok!
Bent u wel eens opgeschrikt in uw dromen toen allerlei onbegrijpelijke beelden aan u voorbijtrokken waarvan u het vermoeden had dat die op u sloegen?
Soms moet dat even landen...
Ik moest denken aan wat me eens overkwam op de luchthaven van Tel Aviv.
Ik had een goed bezoek aan Israel achter de rug en het was het moment van instappen.
In het engels werd nog omgeroepen dat iemand zich snel bij een balie moest melden. Ik had alleen 'uit Holland' verstaan. Ik dacht: he, toevallig, hetzelfde land
Toen hoorde ik dat een creditcard was gevonden. Ik dacht: stomme Hollander.
Toen hoorde ik Lingen en dacht: het is bijna dezelfde naam als Lingen.
Toen nogmaals de naam Lingen viel pakte ik mijn portemonnee en zag dat mijn cc weg was.
U moet eens weten wat er dan door je heen gaat.
Zo ook Belsassar: Hij trok bleek weg, raakte in de war, trilde op zijn benen en zijn knieën begonnen te knikken als symbool van zijn rijk dat aan het wankelen was.

En hij stelt dan alles in het werk om te weten te komen wat daar aan de wanden van zijn bestaan geschreven staat.

Zou het ook voor ons op zijn tijd niet goed zijn te vernemen hoe het er met ons voorstaat?

Dat je de vraag wordt gesteld: ben je op de goede weg, waar zet je je zinnen op, hoe beoordeelt God jouw bestaan.

Daar wil je toch het antwoord op weten? Zo ook koning Belsassar.

Hij vermoedt dat die wandspreuk hem iets, zo niet alles te zeggen heeft.

De bezweerders, waarzeggers, wijzen worden erbij gehaald.

Opvallend, maar in een tijd van grote angsten -en daar leven wij vandaag ook in- verschijnen ze weer op het toneel.

Ik bedoel: die hele esoterische mikmak van glazen bollen, tarotkaarten, schuivende glazen, dansende tafels en geesten die worden opgeroepen.

Kijkt u maar eens in boekhandels: overal waar vroeger de schappen vol lagen met theologie en christendom is nu een grote afdeling esoterica.

Maar wat blijkt: zij zijn onmachtig om te vertellen het raadsel op de muur, het schrift aan de wand bij Belsassar te verklaren.

Wie zal daartoe wel in staat zijn?

Zouden dat toch mensen moeten zijn met de kennis van de God van Israel, mensen met die levenswijsheid, mensen die namens Hem geheugen en geweten zijn, dragers van een traditie, van normen en waarden.

Eigenlijk is de kerk zo'n drager, zo'n geweten.

De kerk legt haar oor te luisteren bij het voorgeslacht, bij de traditie, de Bijbel.

De kerk probeert dan te horen wat God wil zeggen in deze tijd zodat ons geweten gescherpt wordt, ons geheugen opgefrist.

En op werelddiaconaat worden we weer bepaald bij de vraag of we niet in een roes leven, te veel naar binnen zijn gericht, of we wel genoeg naar buiten kijken.

Of we dienstbaarheid gestalte geven en de zendingsofdracht niet vergeten...

De koninginmoeder komt op het idee de Joodse Daniel erbij te roepen.

Want die had eerder koning Nebukadnessar geholpen met het duiden van dromen.

En Daniël, een Jood van inmiddels al 70/80 jaar, geheugen en geweten namens de God van Israel komt en legt uit hoe het ervoor staat met Belsassar.

Wat staat er op de muur: Menee, Menee, tekeel, oefarsin.

Rembrandt heeft het geschilderd

Het lijkt een rebus en de bezweerders snapten er niets van.

Waarschijnlijk omdat het Aramees was, een letterschrift zonder klinkers.

Je kan daarin lezen: een kilo (2x), een gram, en twee ponden.

Verklaring zou kunnen zijn: Het rijk van Nebukadnessar was van gewicht, dat van Belsassar was geen gram waard en het rijk van de Meden en Perzen zal ook iets in te brengen hebben.

Maar Daniel leest er werkwoorden in.

Maar letterlijk staat er dan: hij heeft geteld (2x), hij heeft gewogen, ze hebben verdeeld

Daniel legt uit: koning, God heeft uw koningschap helemaal geteld, u bent gewogen en te licht bevonden en uw rijk wordt verdeeld onder Meden en Perzen.

Belsassar krijgt een heldere spiegel voorgehouden.

"Menee, menee, tekeel ufarsin": zijn dagen zijn geteld omdat zijn leven er niet mee door kan en straks zal zijn Rijk uiteenvallen in Medie en Perzie.

Een paar uur later vindt Belsassar de dood.
Het zijn woorden die God schrijft aan de wanden van het leven van dictators, tirannen, wreedaards, want het mag niet doorgaan, die stroom vluchtelingen.
God schrijft zijn woorden op de wanden van ons aller bestaan en Hij hoopt dat wij kijken en aflezen hoe het met ons gesteld is.
Woorden die als een spiegel werken.

Ik moest denken aan dat bekende sprookje sneeuwwitje.
Daar vraagt de koningin: "spiegeltje, spiegeltje aan de wand, wie is er de mooiste in het land?
En de spiegel antwoordde: "U bent de mooiste nu, maar Sneeuwwitje is nog duizendmaal schoner."
Die spiegel vertelde haar de waarheid, die eigenlijk ook niet best was.
Je mag nu de mooiste zijn, maar straks in geen geval.
Zou aan de wanden van onze beschaving niet zichtbaar worden dat ook wij niet de mooiste zijn, niet de hoogste beschaving?
Materieel zijn we misschien een paradijs, maar geestelijk denk ik niet.
En rondom Europa is er een wankel evenwicht. Veel is in beroering tot in ons land.
Hoe reageren wij daarop?
Op een mail naar een burgerlijke gemeente las ik: die vluchtelingen passen niet bij onze westerse beschaving: oprotten met dat ongedierte.
Dat is in elk geval geen beschaving.
Laten wij in Europa dat andere belangrijke teken weer gaan zien.
Dit zij u het teken, zei de engel in de kerstnacht: de Redder is geboren.
En die Redder blijkt een vluchtelingenkind te zijn van arme ouders.
En dat vluchtelingenkind zal later als een gemartelde aan een kruis sterven.
Zijn teken hangt hier aan de wand van onze kerkruimte.
Je zou daar de omgekeerde spreuk uit Daniel 5 onder kunnen schrijven: oefarsin, tekem, mene, mene.
Verdeeld, gewogen, geteld en nog eens geteld.
Ze hebben zijn klederen verdeeld. Hij vond je van gewicht en jouw leven heeft Hij geteld als waardevol.
Je bent dan mens die opstaat uit de doden.
Daarom ga heen, open je hart, je handen en wees een teken van Gods goedheid in een verscheurde wereld.

Amen.